

Lovforslag nr. L 157. Fremsat den 10. december 1991 af skatteministeren (Fogh Rasmussen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v.

(Omlægning af ATP's ægtefællepensionsordning m.v.)

§ 1

I lov om beskatningen af pensionsordninger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 580 af 7. august 1991, foretages følgende ændringer:

1. § 2, nr. 3, affattes således:

»3. fra Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. dog § 29 B,«.

2. Efter § 29 A indsættes:

»§ 29 B. Af kapitaliserede engangsbeløb, der udbetales efter §§ 9, stk. 1, 2. pkt., 11, 11 a, 12 eller 13 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, udgør afgiften 40 pct.«.

3. I § 33 A, 1. pkt., ændres »§§ 28-31« til: »§§ 28, 29, 29 A, 30 og 31«.

4. I § 34, stk. 1, 1. pkt., ændres »§§ 28-31« til: »§§ 28, 29, 29 A, 30 og 31«.

5. I § 40 A, stk. 1, 1. pkt., ændres »§§ 25-29 eller § 30, stk. 1,« til: »§§ 25-29, § 29 A, § 29 B eller § 30, stk. 1,«.

6. I § 48, stk. 1, 2. pkt., ændres »eller § 29 A« til: »§ 29 A eller § 29 B«.

7. I § 48 A, stk. 1, 3. pkt., ændres »eller § 29 A« til: »§ 29 A eller § 29 B«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Loven har virkning for udbetalinger fra ATP, der foretages den 1. marts 1992 eller senere. Pensionsbeskatningslovens § 40 A, som affattet i § 1, nr. 5, finder anvendelse for udbetaling af supplerende engangsydelser efter pensionsbeskatningslovens § 29 A den 26. april 1991 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det lovforslag, som arbejdsministeren samtidig har fremsat, og som bl.a. går ud på at omlægge ATP's ægtefællepensionsordning.

Efter gældende regler i ATP-loven udbetales ægtefællepensionen bl.a. på betingelse af, at den efterlevende ægtefælle er fyldt 62 år. Ægtefællepensionen udgør det halve af den pension, som afdøde fik udbetalt eller fra det fyldte 67. år ville være berettiget til.

Efter arbejdsministerens lovforslag skal ægtefællepensionen altid udbetales som et kapitaliseret beløb ved dødsfaldet. Endvidere skal også personer, der levede sammen med afdøde i et ægteskabsliggende forhold, være berettiget til kapitaliserede beløb. Endelig udbetales et engangsbeløb til børn ved medlemmets død.

Nærværende lovforslag har til formål at fastlægge de nærmere regler for beskatningen af de kapitaliserede beløb fra ATP.

2. Efter arbejdsministerens lovforslag omlægges ATP's nuværende ægtefælleordning. Forslaget går ud på, at der skal udbetales en engangsydelse ved dødsfald for de medlemmer, der ved omlægningen pr. 1. marts 1992 er under 67 år. Ægtefællepensionen efter medlemmer, der dør efter lovens ikrafttræden, kapitaliseres ved forsikringsbegivenhedens indtræden.

For at undgå, at de lidt ældre medlemmer bliver dårligere stillet end efter den gældende ordning, er der i arbejdsministerens lovforslag foreslået overgangsregler. Disse overgangsregler går ud på, at der udover engangsbeløbet tilfalder efterlevende ægtefæller efter medlemmer, der ved omlægningen er fyldt 52 år, et supplerende engangsbeløb.

For medlemmer af ATP-ordningen, som hverken bliver omfattet af den nye ordning eller ovennævnte overgangsordning, fordi de enten er over 67 år eller afgået ved døden, foreslås i ATP-lovforslaget, at ægtefællepensionen udbetales som et engangsbeløb ved den efterlevendes 62. år. Hvis udbetalingen er

startet, bliver der mulighed for kapitalisering af småbeløb.

Endvidere skal der udbetales et beløb til børn under 18 år ved medlemmets død.

Endelig kan bestyrelsen for ATP bestemme, at små egenpensionsbeløb (med tillæg af bonus) udbetales som kapitaliserede beløb.

Der henvises i øvrigt til arbejdsministerens lovforslag for en nøjere beskrivelse af de foreslåede ændringer af ATP-loven.

3. ATP-ordningen er efter gældende regler omfattet af pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 3, om pensionsordninger med løbende udbetalinger. Løbende udbetalinger til de pensionsberettigede, herunder til efterlevende ægtefæller, medregnes efter pensionsbeskatningslovens § 20, stk. 1, nr. 1, til den skattepligtige indkomst (personlig indkomst).

Af andre udbetalinger end løbende ydelser betales en afgift på 40 pct.

Når der ved dødsfald foretages engangsudbetaling fra en forsikring, betales der efter de gældende regler kun afgift af det udbetalte beløb, jf. §§ 48 og 48 A, og sumudbetalinger fra pensionskasser ved medlemmets død er ligeledes kun afgiftspligtige.

4. I pensionsbeskatningsloven er det ikke forudsat, at ATP-ordninger kan udbetales som engangsydelser. Det foreslås derfor, at der i pensionsbeskatningsloven ved en ny § 29 B indsættes en bestemmelse, der giver hjemmel til beskatningen af de engangsydelser, der foreslås indført i arbejdsministerens lovforslag.

Det foreslås, at *alle* sumudbetalinger fra ATP pålægges en ensartet afgift på 40 pct. uanset tidspunktet for indbetaling og rentetilskrivning m.v. Overgangsreglerne for afgiftssatsens størrelse efter §§ 33 A og 34 for andre ordninger oprettet før 1. januar 1980 vil dermed ikke finde anvendelse for ATP. Da sumudbetalinger fra ATP ikke kendes i dag, er der ikke grundlag for at anvende overgangsreglerne for andre ordninger, idet ingen berettigede forventnin-

ger om lavere afgiftssatser for indbetalinger før 1980 herved skuffes.

Pensionsbeskatningslovens øvrige almindelige regler finder anvendelse for de pågældende sumudbetalinger. ATP skal beregne afgiften af de udbetalte engangsbeløb og afgive afgiften til statskassen efter pensionsbeskatningslovens § 38. Efter reglerne i § 38 påhviler afgiftspligten den, der er berettiget til udbetalingen. Efter reglerne i § 38, stk. 1, 3. pkt., skal ATP tilbageholde afgiften og indbetale den til statskassen inden 3 måneder efter afgiftspligtens indtræden.

I pensionsbeskatningslovens § 39 er fastsat regler om klage over afgiftsberegningen. Af § 40 fremgår det, at en tredjedel af afgiften tilfalder den afgiftspligtiges skattekommune.

5. I 1990 blev der gennemført en deleordning mellem Danmark og Færøerne vedrørende pensionsafgift. Denne deleordning anvendes, når en person, der er fuldt skattepligtig til Færøerne, ophæver sin danske pensionsordning eller får den udbetalt.

Efter lovforslaget får Færøerne også andel i 40 pct.'s afgiften af sumudbetalingerne fra ATP.

Provenumæssige konsekvenser

Omlægningen af ATP's ægtefællepension fra løbende ydelser til engangsydelser, som foreslået i det af arbejdsministeren samtidig fremsatte lovforslag, vil fremrykke udbetalingen af disse ydelser og dermed beskatningen.

Efter den foreslåede omlægning vil den pensionsberettigede kreds få udbetalt engangsydelser, som ATP skønner vil være i størrelsesordenen 300 mill. kr. i 1992 svarende til ca. 370 mill. kr. på helårsbasis. Disse ydelser foreslås pålagt en afgift på 40 pct.

Den foreslåede omlægning til engangsydelser skønnes netto at indebære et fremrykket skatteprovenu i størrelsesordenen 135 mill. kr. for hver årgang pensionsberettigede. Provenuet vil blive mindre over en årrække i takt med, at ydelserne ville være kommet til beskatning efter gældende regler. Stats og primærkommunernes andel af det nævnte provenu skønnes at udgøre henholdsvis ca. 90 mill. kr. og ca. 45 mill. kr. Amtskommunerne skønnes at tabe ca. 2 mill. kr. ved omlægningen, da amtskommunerne ikke får andel af afgiftsprovenuet.

Hertil kommer for indkomståret 1992 et forventet fremrykket engangsprouvenu i størrelsesordenen 100 mill. kr. som følge af, at små egenpensionsbeløb nu kan udbetales som engangsbeløb. Heraf vedrører ca. 35 mill. kr. primærkommunerne.

Den samlede finansårvirkning for 1992 skønnes til ca. 215 mill. kr.

Forslaget om, at deleordningen med Færøerne også skal omfatte sumudbetalinger fra ATP, vil delvis kompensere Færøernes provenutab ved omlægningen fra løbende ydelser, hvortil Færøerne hidtil har haft den fulde beskatningsret. Der foreligger ikke oplysninger, der gør det muligt at skønne over den samlede virkning af denne del af forslaget, men den antages at være af beskeden størrelse.

Administrative konsekvenser

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for den kommunale skatteforvaltning. Lovforslaget vil medføre en engangsudgift på 100.000 kr. til EDB-udvikling i Told- og Skattestyrelsen. Udgiften vil blive afholdt inden for de bevillingsmæssige rammer.

Spaltehenvisninger

Lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. er senest ændret ved lov nr. 255 af 24. april 1991 om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. (Ophævelse af pensionsordninger i utide), jf. Folketingsstidende 1990-91, 2. samling, sp. 38, 573, 2485; tillæg A, 15; tillæg B, 471; tillæg C, 345.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Efter pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 3, er Arbejdsmarkedets Tillægspension en pensionsordning med løbende udbetalinger. Arbejdsministerens forslag om, at der i visse tilfælde kan ske sumudbetalinger fra ATP, skal ikke ændre herpå. Det foreslås derfor, at der i den gældende bestemmelse henvises til den foreslåede bestemmelse i pensionsbeskatningslovens § 29 B, der fastsætter regler for beskatningen af engangsydelser fra ATP. ATP skal således fortsat betragtes som en pensionsordning med løbende udbetalinger, idet der dog i nogle tilfælde er mulighed for at konvertere de løbende ydelser til sumudbetalinger.

Til nr. 2.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 29 B, hvorefter *alle* engangsbeløb, der udbetales fra ATP, bliver pålagt en afgift på 40 pct.

Afgiftssatsen på 40 pct. skal herefter gælde for alle udbetalinger, uanset hvornår indbetalingen til ordningen har fundet sted, og uanset hvornår rentetilskrivning m.v. er sket.

Til nr. 3 og 4.

Med den foreslåede ændring præciseres, at udbetalinger efter forslaget § 29 B ikke omfattes af overgangsreglerne i §§ 33 A og 34, der vedrører sumudbetalinger fra andre ordninger oprettet før den 1. januar 1980.

Til nr. 5.

Det foreslås, at Færøernes ret til andel af afgiften af pensionskassernes engangsydelser efter § 29 A videreføres. Tidligere var disse engangsydelser omfattet af § 29, hvortil der i den gældende regel i § 40 A for deleordningen for pensionsafgift mellem Danmark og Færøerne er henvist. I § 40 A skal der derfor henvises til § 29 A.

Det foreslås endvidere, at der i § 40 A tillige henvises til § 29 B, således at Færøerne får ret til en del af afgiften på 40 pct. af sumudbetalingerne fra ATP, når den afgiftspligtige er fuldt skattepligtig til Færøerne.

Til nr. 6 og 7.

I §§ 48 og 48 A er fastsat nærmere regler for efterbeskatning af en pensionsordning ved ophævelse i utide m.v. Efter disse regler skal der foruden afgift

betales indkomstskat af udbetalingen. Afgiften fra-drages i slutskatten.

Det følger af de gældende regler i §§ 48, stk. 1, og 48 A, stk. 1, at der ikke skal betales indkomstskat, når afgiftspligten indtræder, fordi ejeren af pensionsordningen er afgået ved døden. Med forslaget sikres, at der heller ikke skal betales indkomstskat af ATP's sumudbetalinger ved medlemmets død.

Til § 2

Efter stk. 2 skal afgiftssatsen på 40 pct., jf. forslaget § 1, nr. 2, have virkning for engangsydelser fra ATP, der udbetales den 1. marts 1992 eller senere.

Den nye bestemmelse i § 29 A, der blev gennemført ved lov nr. 255 af 24. april 1991, har virkning for udbetaling af supplerende engangsydelser, der foretages den 26. april 1991 eller senere. Deleordningen i § 40 A af pensionsafgift mellem Danmark og Færøerne skal derfor ligeledes finde anvendelse for udbetaling af supplerende engangsydelser efter § 29 A fra og med den 26. april 1991.

For så vidt angår 40 pct.'s afgiften af sumudbetalinger fra ATP efter § 29 B, finder deleordningen i § 40 A anvendelse fra det tidspunkt, hvor ATP foretager sumudbetalinger. Dette tidspunkt er efter arbejdsministerens lovforslag den 1. marts 1992.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om beskatningen af pensionsordninger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 580 af 7. august 1991, foretages følgende ændringer:

1. § 2, nr. 3, affattes således:

»3. fra Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. dog § 29 B,«.

§ 2. En pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af løbende ydelser, der bortfalder ved den pensionsberettigedes død, og som udbetales:

1. af det offentlige som følge af tidligere ansættelse i statens, folkeskolens, folkekirken eller kommunernes tjeneste,
2. i henhold til pensionsordninger, der modtager statsstøtte,
3. fra Arbejdsmarkedets Tillægspension.

2. Efter § 29 A indsættes:

»§ 29 B. Af kapitaliserede engangsbeløb, der udbetales efter §§ 9, stk. 1, 2. pkt., 11, 11 a, 12 eller 13 i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, udgør afgiften 40 pct.«.

§ 29 A. Ved udbetalingen af supplerende engangsydelser fra en pensionskasse, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7, svares en afgift på 40 pct. af de udbetalte beløb. Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse ved udbetalinger, der sker efter medlemmets fyldte 60. år, medmindre lavere aldersgrænse er godkendt af Ligningsrådet, samt ved udbetalinger, der sker, efter at medlemmet er tildelt invalidepension.

Stk. 2. Den del af det årlige bidrag for et medlem, som anvendes til finansiering af en-

gangsydelser som nævnt i stk. 1, skal medregnes under den i § 16, stk. 1, nævnte beløbsgrænse.

3. I § 33 A, 1. pkt., ændres »§§ 28-31« til: »§§ 28, 29, 29 A, 30 og 31«.

§ 33 A. Hvis ordningen er oprettet før 1. januar 1980, udgør afgiften efter §§ 28-31 40 pct. af den del af udbetalingen eller værdien, der hidrører fra indbetalinger og rentetilskrivninger m.v., der forfaldt efter 31. december 1979 og vedrører tiden efter denne dato. § 26 A, stk. 1, 2.-3. pkt., og stk. 2-3, finder tilsvarende anvendelse. Ved kapitalforsikring i pensionsøjemed bortses dog ved anvendelsen af § 26 A, stk. 1, 2. pkt., fra forøgelse af præmiereserve m.v. vedrørende en arbejdstagers egne indbetalinger før 1. januar 1972. Ved pensionsordninger med løbende udbetalinger og ved rateforsikringer i pensionsøjemed bortses fra forøgelse af præmiereserve m.v. vedrørende de i § 34, stk. 2, 1. pkt., nævnte indbetalinger. For ordninger i pensionskasser kan ordningens værdi pr. 31. december 1979 ansættes til værdien af den udtrædelsesgodtgørelse, som medlemmet efter pensionskassens vedtægter ville have krav på ved udtræden pr. 31. december 1979. Afgiften af den del af udbetalingen (værdien), der hidrører fra indbetalinger, der forfaldt i tiden 1. januar 1972-31. december 1979, udgør 35 pct. For den del, der hidrører fra indbetalinger, der forfaldt før 1. januar 1972, gælder § 34.

4. I § 34, stk. 1, 1. pkt., ændres »§§ 28-31« til: »§§ 28, 29, 29 A, 30 og 31«.

§ 34. Indtræder der afgiftspligt efter §§ 28-31 for en ordning, der er oprettet før 1.

januar 1972, svares afgiften af den i § 33 A, 7. pkt., nævnte del af udbetalingen m.v., som hidrører fra indbetalinger, der forfaldt før 1. januar 1972, efter reglerne i stk. 2-5. Vedrører udbetalingen eller dispositionen m.v. kun en del af ordningen, anses denne del fortrinnsvis at hidrøre fra senere bidrag eller præmier.

5. I § 40 A, stk. 1, 1. pkt., ændres »§§ 25-29 eller § 30, stk. 1,« til: »§§ 25-29, § 29 A, § 29 B eller § 30, stk. 1,«.

§ 40 A. Indtræder der afgiftspligt efter §§ 25-29 eller § 30, stk. 1, og er den afgiftspligtige fuldt skattepligtig til Færøerne på det tidspunkt, hvor afgiftspligten indtræder, skal afgiften fordeles mellem Danmark og Færøerne efter reglerne i stk. 2 eller 3. Er den afgiftspligtige både fuldt skattepligtig til Danmark og Færøerne på tidspunktet for afgiftspligtens indtræden, skal der dog kun ske fordeling efter stk. 2, hvis personen er hjemmehørende i Færøerne efter bestemmelserne i dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Danmark og Færøerne. Det samme gælder for tillægsafgiften efter § 48 A. Det afgiftsbeløb, der fordeles til Færøerne efter stk. 2 eller stk. 3, tilfalder Færøernes landskasse.

6. I § 48, stk. 1, 2. pkt., ændres »eller § 29 A« til: »§ 29 A eller § 29 B«.

§ 48. Personer, der skal betale afgift efter §§ 28 eller 30 af en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed, samt personer, der skal betale afgift af en pensionsordning, der

er omfattet af §§ 2, 5, 6 eller 7, eller af en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed, skal, hvis de pågældende er fuldt skattepligtige her til landet på tidspunktet for afgiftspligtens indtræden, ud over afgiften betale indkomstskat efter stk. 2. Der betales dog ikke indkomstskat, når afgiftspligt indtræder efter § 29, stk. 2 og 3, eller § 29 A, eller efter at den tidligere ejer af pensionsordningen eller kontoen er afgået ved døden. Fuldt skattepligtige personer, som efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsoverenskomst er hjemmehørende i en fremmed stat, Færøerne eller Grønland, betaler heller ikke indkomstskat.

7. I § 48 A, stk. 1, 3. pkt., ændres »eller § 29 A« til: »§ 29 A eller § 29 B«.

§ 48 A. Personer, der skal betale afgift efter §§ 28 eller 30 af en kapitalforsikring eller opsparing i pensionsøjemed, samt personer, der skal betale afgift af en pensionsordning, der er omfattet af §§ 2, 5, 6 eller 7, eller af en rateforsikring eller rateopsparing i pensionsøjemed, skal, hvis de pågældende ikke er fuldt skattepligtige her til landet på tidspunktet for afgiftspligtens indtræden, ud over afgiften betale en tillægsafgift efter stk. 2. Tillægsafgift efter 1. pkt. betales også af fuldt skattepligtige personer, som efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsoverenskomst er hjemmehørende i en fremmed stat, Færøerne eller Grønland. Der betales dog ikke tillægsafgift, når afgiftspligt indtræder efter § 29, stk. 2 og 3, eller § 29 A, eller efter at den tidligere ejer af pensionsordningen eller kontoen er afgået ved døden.